

marius Ecclesiæ Parochialis Minister, & totius Parochiæ curam gerens, eatenus fundatam habet ad oblationes intentionem, ut earum administratio eidem competat, tametsi in alios quam ejus privatos usus impendenda sint.

XXV. Quinimò, etiamsi alii sint in possessione dispensationis, vel administrationis elemosynarum, nisi eodem titulo parochus sit exclusus, unà cum aliis dispensationi & administrationi super intendendi jus habet: ut scilicet, quantum fieri potest, juri communi, quod parochi oblationum dispensationem concedit, proprius inhæreatur.

Unde in præcitata Synodo Namurcensi dicitur: „Reddatur computus omnium collectarum, etiam confraternitatum, & quocumque alio titulo vel nomine fiunt, per Mamburnos in Ecclesia, præsentem Parochi & Magistratu loci.

XXVI. Oblationum enim dispensationem, etiam ad Laicos spectare posse dubitari nequit.

Neque inconueniens est, ut harum administratio sit penes Laicos, quoniam ista, uti notat de Luca loco citato, non dicitur administratio istius juris spiritualis, cujus laici sunt incapaces, & de qua administratione loquuntur S. Canonibus, dum illa consistit in ipso formam, si regimine, vel rectoria Ecclesiæ, vel Capellæ, cum administratione divinorum, illorumque actuum spiritualium explicatione, qui non nisi Ecclesiasticis per-

sonis conceduntur, Laicis autem interdiciuntur; sed agitur de administratione temporalis, prout facti est, qualis est custodia tam suppellectilis, quam bonorum temporalium, eorumque cura est, & æconomica administratio ne dissipentur, seu in alios usus convertantur.

XXVII. Hactenus de Luca; qui ibidem variis exemplis ostendit, ubique usu esse receptum, ut etiam custodia Sacrarum Reliquiarum, aliarumque Imaginum & oblationum quæ ad eas conferri consueverunt, Laicis in quibusdam Capellis aut Confraternitatibus committatur: quia hic agitur solummodo de administratione æconomica & merè temporali; quæ versatur v. g. circa vestimenta & vasa sacra, ut bene custodiantur; oblationes & proventus in usus Capellæ, Altaris, aut alium, in quem ex voluntate offerentium destinatæ sunt, fideliter impendantur; nequaquam verò ut in usum laicorum cedant, quod Sacris Canonibus vetatur, eosque oblationum eatenus percipiendarum incapaces declarat.

XXVIII. Unde Joannes Tourner in suis arrestis litteris, O. cap. 4. monet, pro certo & indubitato esse tenendum Laicos nihil posse prætere ad oblationes, quæ fiunt in Ecclesiis vel Capellis, nisi sint Matricularii, Magistri fabricæ, aut Intendentes: eo quod hæc eorum qualitas sufficienter tunc ostendat, eos non recipere oblationes in usus proprios, sed in usum Ecclesiarum fabricæ, confraternitatum, &c. quarum procuracionem agunt.

TITULUS XXXIV.

De Portione Congrua Parochorum.

CAPUT I.

De Origine Pastorum Primitivorum, Vicariorum perpetuorum & Portionis congruæ.

1. Olim laici non tantum res temporales Ecclesiæ, sed & ipsas Ecclesias sibi vindicaverunt.
2. Distinguebant inter Ecclesiam & Altare.
3. Hanc distinctionem deplorat & improbat S. Abbas Floriacensis.
4. Ecclesiis per laicos ad Monasteria & Capitula devolutis ceperunt & ipsa hac distinctione uti.
5. Ut possent sibi temporalia retinere, & alii curam spirituales demandare, Episcoporum consensum adhibebant, mediante aliquo censu.
6. Censu hic vocatus redemptio Altarium ab usu feudorum deducta.
7. Decretum Synodi Claremontana contra hanc Altarium redemptionem.
8. Decretum hoc permittit Monasteriis Ecclesias Parochiales retinere quas longo tempore possederunt.
9. Eodem Decreto quasi proprietates Ecclesiarum Parochialium Monachis & Canonicis addicta.
10. Presbyteri per Monachos aut Canonicos Ecclesiis Parochialibus præfici sine consensu Episcoporum non poterant; & de cura animarum ipsis rationem reddere debebant.
11. Monachis & Canonicis dabatur presentatio; Episcopis institutio.
12. Synodus Claremontana non desinit, an Presbyter præficiendus debeat esse perpetuus, an temporalis Vicarius.
13. Monachi & Canonici malebant Vicarios temporales & amovibiles.
14. Episcopi ob plurima incommoda ex hac amovibilitate

te provenientia voluerunt Vicarios perpetuos.

15. Decretum Synodi Germanica contra Vicarios amovibiles.
16. Synodus Biterrensis vult ab omnibus Religiosis & Canonicis præfici Vicarios perpetuos.
17. Vult ut omnibus Ecclesiis Parochialibus præficiatur proprius & perpetuus Presbyter.
18. Idipsum voluit Concilium generale Lateranense.
19. Abusus præficiendi Vicarios amovibiles tempore Concilii Tridentini adhuc vivebat.
20. Decretum Synodi Tridentina de præficiendis Vicariis perpetuis.
21. Synodus Tridentina vult præfici Vicarios perpetuos nisi pro bono Ecclesiarum aliud Ordinarius videatur.
22. Etiamque Ecclesia sint unita quoad spiritualia, & temporalia; & licet esset contraria consuetudo immemorialis.
23. Editum Regis Gallie de Vicariis perpetuis.
24. Qui ab hoc Editto excepti?
25. Vicarii perpetui non possunt amoveri, licet etiam moriatur Principalis.
26. Vicarii perpetui non sunt à Principalibus in suis titulis dependentes.
27. Vicaria perpetua est verum beneficium Parochiale.
28. In Vicarium perpetuum transit integra cura animarum; non nisi nomine tenus est Vicarius.
29. Abbates, Canonici, alique possidentes Ecclesias unitas & datas Vicariis perpetuis tantum sunt nomine tenus Pastores.
30. Cur dicantur Pastores primitivi.
31. Jus primitivorum Pastorum non attingit curam animarum.
32. Tantum concernit temporalia, aut jura honorifica.
33. Aliqua jura honorifica quæ ipsis competere possunt.
34. In Belgio similia jura quibusdam Ecclesiis competunt.

35. Jus nominandi Vise-Pastorem, Custodem, Concionatorem &c. inserendum in eisdem competit.

36. In his turbandi non sunt, dum sine præjudicio Cura animarum Vicario incumbentis iis utuntur.

37. Canonibus volentes Ecclesiis provideri de Vicariis perpetuis, statuerunt eis dandam sustentationem ex bonis Ecclesiæ.

38. Hinc origo portionis congruæ.



Titulo præcedenti capite 3. ostendimus, quod seculo 8. & sequentibus decimæ passim à laicis fuerint occupatæ, vel etiam in feudum concessæ: quin & illud constat, quod non tantum decimas aliaque res temporales sibi attribuerent; sed

etiam ipsas Ecclesias & Altaria sibi vindicarent; eaque & jure hereditario ad heredes transmitterent: ipsique heredes Altaria sive Ecclesias in tot partes dividerent, quot erant heredes; ita ut pro numero heredum, etiam plures Presbyteri qui Ecclesiis deservirent, instituerentur. Imò non secus ac res temporales venum exponerentur.

Hinc illud S. Agobardi Archiepiscopi Lngdunensis libro De Dispensatione rerum Ecclesiarum, cap. 15. „Nunc non solum possessiones Ecclesiasticas, sed ipse etiam Ecclesia cum possessionibus venundantur. „Plura de hoc abusu legi possunt apud Franciscum Florentem in Commentario ad Cap. 1. & 2. de Jure Patronatus; ostenditque ex antiqua Collectione Decretalium, decisionem horum Capitulorum ad hunc abusum spectare.

II. Ne autem Sacramentorum administratio aliarumque functionum Sacerdotalium per solutio à laicis ipsarum Ecclesiarum possessoribus pendere videretur, inducta est quædam nova distinctio inter Ecclesias & Altare: ut nimirum Ecclesia comprehenderet omnia temporalia; hæcque penes laicos remaneret; Altare verò Sacramentorum administrationem cæterarumque functionum Sacerdotalium per solutionem; hancque Presbyteris aliquibus committebant.

III. De hac distinctione sæculi 11. ad Reges Gallie Hugonem & Robertum scripsit S. Abbas Floriacensis Abbas; eamque distinctionem ut gravissimum errorem arguit: „Certè charissimi Principes (ait) nec catholicè loquimur, quando illam Ecclesiam dico esse meam, ille alteram dicit esse suam, Ac veluti quædam jumenta comparati jumentis insipientibus, utraque aliquando venales proponimus, propositas ab aliis emere non formidamus. Est etiam alius error gravissimus, quod fertur Altare esse Episcopi, & Ecclesiam alterius cuiuslibet domini: cum ex domo consecrata & altari unum quoddam fiat, quod dicitur Ecclesia: sicut unus homo constat ex corpore & anima. Videte æquissimi principes, quo nos ducit cupiditas, dum refrigerat caritas.

IV. Dum autem successu temporis è laicorum manibus, Ecclesiæ ad Monasteria & Canonicorum Collegia pervenerunt: atque illistam quoad temporalia & spiritualia incorporatæ; ceperunt quoque nonnulla Monasteria, & Canonicorum Collegia, exemplo laicorum à quibus eas acceperant, Ecclesiam ab Altari divideret: & Ecclesiam seu decimas aliaque jura temporalia sibi reservantia, Altare sive spiritualium curam Presbyteris quibusdam demandare.

V. Ut autem hac auctoritate liberius ac securius uterentur, licentiam committendi curam spiritualium alicui Presbytero, retentis sibi temporalibus, ab Episcopis impetrabant mediante aliquo censu pecuniario Episcopis præstando, in Vicariorum mutatione, seu in mutatione Presbyterorum illi curæ præficiendorum, in signum nimirum recognitionis, quod Altaria illa de consensu & liberalitate Episcoporum tenerent.

Van Espen J. Eccl. P. II.

VI. Censuum illorum pensatio dicebatur redemptio Altarium (uti titulo præcedenti cap. 4. notatum est) idque, ut apparet, ex usu feudorum, qui habet, ut Domino directo certa pecunia sive jus relivii solvatur, quoties novus vasallus investitur.

VII. De hac Altarium redemptio extat sub nomine Urbani II. Decretum apud Gratianum Caus. 1. quæst. 3. Can. 4. „Quæsitum est de Episcopis qui Altaria monasteriis data frequenter redimi compellebant pecunia; quia quidem simoniacæ pravitate usus in Galliarum partibus jam diutius inolevit, ut Ecclesiæ, vel decimæ (quæ vulgari vocabulo apud eos altaria nuncupantur) Monasteriis datæ, sæpius ab Episcopis sub palliata avaritia vendantur; mortuis nimirum, seu mutatis clericis, quos personas vocant. Nos auctore Deo venalitate omnem tam ex rebus, quam ex ministeriis Ecclesiasticis propellentes, hoc ulterius fieri auctoritate Apostolica prohibemus, sicut etiam præbendas omnes venundandas interdiciamus. Porro quæcumque altaria, vel decimas ab annis triginta, & supra sub hujusmodi redemptione possedisse monasteria noscuntur, quietè deinceps, & sine molestia qualibet eis possidenda firmamus. Salvo utique Episcoporum censu annuo, quem ex iisdem altaribus habere soliti sunt.

Ad hunc Canonem notant Correctores Romani: „In summis Capitulorum Concilii Claremontensis habiti Alvernæ cap. 6. hæc leguntur, quæ ad caput hoc spectare videntur: Ut Altaria congregationibus Canonicorum, vel Monachorum per personas data, mortuis personis, libera redeant in manus Episcoporum, nisi fuerint illis per eorum scripta vel privilegia confirmata.

VIII. Ex his Decretis patet quidem, redempciones illas altarium parum placuisse Synodis illis: nihilominus permisisse, ut Altaria quæ Monasteria longo tempore sub hujusmodi redemptione possedisse noscuntur, aut per Episcoporum scripta & privilegia illis confirmata fuisse, pacificè & quietè retinere sinantur: salvo utique Episcoporum censu annuo, quem ex iisdem Altaribus habere soliti sunt.

IX. Itaque rectè advertit Petrus De Marca in notis ad Canonem 7. Concilii Claremontani, quod ex hoc Decreto jam relato. „Illud consecuti sint Canonici & Monachi, ut altarium, sive Ecclesiarum quasi proprietates, adempta Personarum substitutione, illis addicta, sit absque ullius pensationis onere.

Hinc videmus quod seculo 12. & sequentibus passim liberum fuerit Monasteriis & Capitulis nominare Presbyteros, qui curam animarum sustinerent; temporalibus sibi retentis.

X. Hæc tamen privilegia ita concedebantur, ut hos Presbyteros sine Episcoporum consensu instituere non possent illique Presbyteri de cura animarum Episcopis, de temporalibus autem ipsis Abbatibus rationem exhiberent: quemadmodum apud Gratianum Caus. 16. q. 2. Can. 6. declarat dicta Synodus Claremontana: „Sanè quia Monachorum quidam Episcopis jus suum auferre contendunt, statuimus, ne in Parochialibus Ecclesiis, quas tenent, absque Episcoporum consilio Presbyteros collocent, sed Episcopi Parochiæ curam cum Abbatum consensu sacerdoti committant: ut ejusmodi sacerdotes de populi quidem cura Episcopis rationem reddant; Abbati verò pro rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debitam subjectionem exhibeant; & sic sua cuique jura serventur.

Apud Gratianum dein additur ex eadem Synodo: „In Parochialibus Ecclesiis Presbyteri per Episcopos instituantur, qui eis respondeant de animarum cura, & his quæ ad Episcopum pertinent.

XI. Sensum hujus Decreti esse, quod Monasteria & Capitula haberent presentationem Presbyterorum, qui

Zzz

qui